

Projektrapport

Liv & hälsa ung 2021

covid-uppföljning

Region Örebro

Maj 2021

Genomförd av Enkätfabriken

Region Örebro län

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund och metod.....	3
2.	Frågeunderlag.....	5
3.	Svarsfrekvens	6
4.	Tillförlitlighet och bortfall.....	7
5.	Svarstider.....	8
6.	Avvikelse.....	9
7.	Bilagor.....	10

1. Bakgrund och metod

Bakgrund

Under februari-mars år 2021 genomfördes en uppföljning till den Liv & hälsa ung-undersökning som genomförts år 2020 i Örebro län. Alla kommunala skolor med elever i årskurs 9 i alla grundskolor samt i år 2 på alla kommunala gymnasieskolor i länet erbjuds att delta i undersökningen. Undersökningen involverar 22 skolor, som tillsammans har nästan 3 000 elever.

Syfte

Det övergripande syftet med Liv & hälsa ung är att få kunskap om ungdomars livsvillkor, levnadsvanor och hälsa som kan ligga till grund vid beslut och prioriteringar inom Region Örebro län, kommunerna och andra organisationer, samt vara ett stöd i skolans hälsofrämjande arbete. Syftet bakom denna uppföljande undersökning var dels att jämföra en del frågor som varit med i förra årets undersökning för att se om skillnader uppstått efter ett år av coronapandemin, dels att inkludera ett antal frågor relaterade till just covid-19 för att undersöka ungdomarnas attityd.

Genomförande

Inloggningskort till eleverna samt informationsmaterial till kontaktpersoner och lärare på skolorna skickades ut med post till kontaktpersoner på alla deltagande skolor. Dessa distribuerade sedan inloggningskortet på skolan. Varje kort innehöll en länk till enkäten samt en unik kod att logga in med. Kortet var färgkodade efter årskurs. Två skolor fick en så kallad skolkod till enkäten som samtliga elever i den aktuella årskursen kunde använda till att logga in på enkäten. I ena fallet var detta på grund av att inloggningskortet hade kommit bort och i det andra fallet för att eleverna var ute på praktik och skolan inte kunde samordna ett genomförande på skolan.

Datainsamlingen påbörjades den 1 februari 2021 och sista dagen för att besvara enkäten var 28 mars 2021. Eleverna besvarade enkäten på avsatt lektionstid med en lärare närvarande. När alla elever besvarat enkäten eller när den avsatta tiden var slut samlades inloggningskortet in.

Leverantörer

Leverantörer och arbetsfördelning i undersökningen har varit enligt följande:

ENKÄTFABRIKEN

- » Projektledning
- » Programmering av webbenkät
- » Framtagande av inloggningskort
- » Databearbetning
- » Tabellrapporter
- » Framtagande av ordmoln
- » Leverans av datafiler

Tryck av inloggningskort och informationsmaterial till skolorna hanterades av Printhuset Sthlm AB.

Kontaktpersoner

ENKÄTFABRIKEN

Ansvarig projektledare: Josefin Stagge

Ansvarig statistiker: Anton Victorson

Biträdande statistiker: Emma Hammarsten, Leo Carlsson och Anna Johansson

Projektassistent: Felicia Thornander

Ansvarig support: Felicia Thornander

PRINTHUSET STHLM AB

Projektansvarig: Billy Greiff

2. *Frågeunderlag*

Frågor

Frågorna i undersökningen utformades av Region Örebro län. Då Liv & hälsa ung genomförts även tidigare år kunde en del av frågorna återanvändas, vilket även var nödvändigt för att kunna göra jämförelser över tid. Ett stort antal frågor från den enkät som användes i 2020 års Liv & hälsa ung skalades dock bort, eftersom syftet med denna undersökning var en kortare uppföljningsmätning snarare än en fullskalig Liv & hälsa ung-enkät. Ett antal frågor om coronapandemin lades istället till.

Enkäten delades upp i sex olika frågekategorier, vilka innehöll ett flertal frågor som på olika sätt rörde området. Nedan listas de olika frågekategorierna.

» **Dig, din hälsa och din familj**

Bakgrundsfrågor, hälsobakgrund, psykisk hälsa, om föräldrarna

» **Dig och din skola**

Trivsel, skollunch, lektioner med fysisk aktivitet, om eleven har F eller streck i något ämne, samt om eleven brukar skolka

» **Delaktighet, inflytande och framtid**

Föreningsliv, syn på framtiden för egen del och för världen i stort

» **Trygghet och utsatthet**

Tillit till andra människor, utsatt för psykiskt eller fysisk våld

» **Levnadsvanor**

Fysisk aktivitet, sömn, matvanor, tobak, alkohol, narkotika

» **Coronapandemin**

Oro, vanor under pandemin, vaccination, attityd till att bryta mot rekommendationerna, förtroende för den svenska strategin och syn på framtiden gällande coronapandemin

3. Svarsfrekvens

Det totala urvalet bestod av 2958 elever, enligt uppgifter från medverkande skolor. Svar inkom från 2257 av dessa elever. Detta ger en total svarsfrekvens om 76 %. Svartsfrekvensen är högst i årskurs 9 (79 %). Bland kommunerna utmärker sig Hällefors och Lindesberg år 2 med lägre svartsfrekvens i de årskurser som genomfört enkäten. Allra högst är svartsfrekvensen i år 2 på gymnasiet i Örebro.

Årskurs	Antal elever	Antal enkäter i den rensade datafilen	Svartsfrekvens
ÅK 9	1829	1438	79%
År 2	1129	819	73%
Totalt	2958	2257	76%

Svartsfrekvens per kommun och årskurs

Kommun	Årskurs	Antal elever	Antal enkäter i den rensade datafilen	Svartsfrekvens
Degerfors	ÅK 9	98	82	84%
Hallsberg	ÅK 9	46	37	80%
	År 2	463	338	73%
Hällefors	År 2	56	31	55%
Karlskoga	ÅK 9	95	65	68%
Kumla	ÅK 9	68	52	76%
Laxå	ÅK 9	58	42	72%
Lekeberg	ÅK 9	75	59	79%
Lindesberg	År 2	220	119	54%
Ljusnarsberg	ÅK 9	46	35	76%
Nora	ÅK 9	119	94	79%
Örebro	ÅK 9	1224	972	79%
	År 2	390	331	85%
Totalt		2958	2257	76%

4. Tillförlitlighet och bortfall

I detta kapitel beskrivs tillförlitligheten i undersökningen och vilka faktorer som främst påverkar den. De källor som ofta bedöms ha störst påverkan på tillförlitligheten är urval, mätfel och bortfall.

Urval

I denna undersökning har samtliga kommunala grundskolor med elever i årskurs 9 samt kommunala gymnasieskolor med elever i år 2 erbjudits att delta. Urvalsfel och ramtäckning i de skolor som valt att delta är alltså inte några osäkerhetskällor i denna undersökning då hela populationen har tillfrågats. Däremot kan underlaget inte generaliseras för hela länet, då endast kommunala skolor erbjudits att delta i uppföljningen samt att endast elever på skolor som deltar i uppföljningen har haft möjlighet att svara.

Mätfel

Ett fel som kan uppstå vid mätning är att lämnade uppgifter skiljer sig från faktiska uppgifter. Felet kallas mätfel och kan uppkomma då uppgiftslämnaren inte minns de faktiska uppgifterna, missförstår frågan eller medvetet svarar felaktigt. Merparten av frågorna i denna undersökning har använts i tidigare Liv & hälsa ung-undersökningar i regionen vilket ökar tillförlitligheten då eventuella mätfel kan ha upptäckts och åtgärdats tidigare. Frågorna om coronapandemin är dock nya för i år.

En indikation på mätfel är att respondenter valt att inte svara på en eller flera frågor, vilket är möjligt i denna undersökning då alla frågor i enkäten har varit frivilliga att besvara. När en person väljer att inte svara uppstår ett så kallat partiellt bortfall. Om en fråga har ett speciellt stort antal partiella bortfall kan det vara ett tecken på att en fråga inte har fungerat enligt förväntan. Inga skevheter på grund av partiellt bortfall bedöms föreligga i undersökningen då det partiella bortfallet är mycket lågt i datafilen. Spannet för partiellt bortfall är 0,2-3,6 % och endast tre frågor har ett partiellt bortfall över 3%; "Under den senaste månaden hur ofta har du känt att det sätt som samhället fungerar på verkar begripligt?" (3,6 %), "Totalt sett hur stort förtroende har du för den svenska strategin för att hantera coronapandemin?" (3,2 %) och "Hur ser du på framtiden med hänsyn till hur vi globalt lyckas med att hantera situationen med coronapandemin?" (3,2 %).

Svarsbortfall

Svarsbortfall består av de elever i urvalet som inte svarat på undersökningen. I denna undersökning är bortfallsorsaker okända då elevernas skäl för att avstå deltagande i enkäten inte har dokumenterats. Det saknas uppgifter också om antal elever som har tackat nej till att delta. En tänkbar orsak till bortfall är att elever av olika anledningar inte har varit i skolan och därmed inte haft möjlighet att delta i enkäten.

Den totala svarsfrekvensen i årets undersökning uppgick till 76 %. I tabellerna på förgående sida redovisas svarsfrekvens per kommun och årskurs. Svarsfrekvensen är lägst i gymnasiets år 2 och högst i grundskolans årskurs 9. En jämförelse mellan kommunerna visar att svarsfrekvensen är ganska jämn. Med undantag för tre kommuner ligger svarsfrekvensen mellan 72-85 %.

Tabellen nedan visar att medelvärdet för andel frågor som besvarats av en elev som påbörjat enkäten är mycket hög i samtliga årskurser. Nästan 9 av 10 av eleverna i båda årskurser har besvarat alla frågor. Dock påverkas andelen besvarade frågor något av att ett fåtal frågor i enkäten är beroende av att man besvarat en tidigare fråga på ett visst sätt.

	Antal respondenter totalt	Medel andel besvarade frågor	Andel som svarat på 100% av frågorna	Andel som svarat på 50% av frågorna eller mindre
ÅK 9	1438	98%	85%	1%
År 2	819	98%	89%	1%

5. Svarstider

I tabellerna nedan presenteras hur lång tid det tog för eleverna att besvara enkäten. 10 elever som besvarat enkäten har spenderat mer än 60 min och ingår inte i beräkningen av median och medeltid då de ses som outliers. En del av dessa har påbörjat enkäten och avslutat den vid ett senare tillfälle vilket leder till en väldigt lång svarstid som påverkar medeltiden.

Mediantid (minuter)	Medeltid (minuter)	Antal svar (1-60 min)
12,4	13,6	2216

Mindre än 1 min	1-5 min	6-15 min	16-30 min	31-45 min	46-60 min	Över 60 min	Antal svar
0.4%	1.9%	72.4%	22.5%	1.2%	0.3%	0.4%	2235

6. Avvikelser

Inga avvikelser har förekommit under undersökningen.

7. *Bilagor*

Bilaga 1. Kopior på inloggningskort

Bilaga 2. Medskick till kontaktperson vid utskick av inloggningskort

Liv & hälsa ung

ÅK 9

Länk till enkäten:
enkat.net/LHU2021

Använd kod:

Liv & hälsa ung

Gymnasiet år 2

Länk till enkäten:
enkat.net/LHU2021

Använd kod:

Hej!

Här kommer er skolas inloggningskort till undersökningen Liv & hälsa ung som ska genomföras under veckorna 5 till 7.

För mer ingående information se tidigare mejl från mig.

Har ni övriga frågor kring genomförandet eller om material kontakta mig gärna.

Med vänlig hälsning

Fredric Welander, *genomförandeansvarig*

0702-522 632

fredric.welander@regionorebrolan.se

Undersökningar som leder till utveckling!

ENKÄTFABRIKEN

www.enkatfabriken.se